

European festival of the Night in Korpilombolo 1-13 december

Nattfestivalen i Korpilombolo, som officiellt heter *European Festival of the Night in Korpilombolo*, äger i år rum för första gången. Den är, namnet till trots, högst internationell. Dess upprinnelse finns i en märklig koppling mellan den colombianska orten Bolombolo och Korpilombolo. En koppling uppstod mellan den internationellt kände colombianske författaren Leon de Greiff och hans svenska ursprung. Den my(s)tiska klangen och funktionen hos namnet Korpilombolo finns alltså inte bara som ett allmänt "Tjuttaheitti" i schlagervärlden eller för svensken i gemen utan också som den "absoluta tillflyktsorten" här i världen för den filosofiskt reflekterande.

Drivkraften bakom arrangemanget är den colombianske litteraturforskaren Julian Vasquez, verksam vid universiteten i Stockholm och Umeå. Vasquez låg också bakom förra årets arrangemang, då det hölls ett symposium och ett monument avtäcktes i Korpilombolo till minne av de Greiff (i en annan artikel ger ordföranden i nattfestivalens organisationskommitté, Linnea Nylund, en utförligare redogörelse för bakgrunden). Festivalens tema är NATTEN och den skiljer sig i detta avseende från många andra nattfestivaler, som ofta innebär bara att vissa kulturarrangemang äger rum nattetid.

Mångkulturellt och internationellt

Trots namnet är festivalen alltså högst internationell. Detta framgår också av programmet, som utgörs av en blandning av lokala och internationella inslag. Till de senare hör lettisk jazzpoesi, rysk poesiteater, japansk No-teater och spansk teater med anknytning till 400-årsminnet av den spanske författaren Cervantes, som skrev den berömda romanen Don Quijote och Sancho Panza. Inslagen här framförs av det nyetablerade Cervantesinstitutet i Stockholm, vars chef medverkar, i samarbete med Tornedalsteatern genom dess nye ledare Ulf Fembro.

Programmet innehåller också en del *akademiska* inslag, bl a ett litteratursymposium med författaren och litteraturkritikern Ulf Eriksson från Dagens Nyheter, som kommer att tala om Natten i poesin. Andra medverkande kommer att läsa egen poesi. Till dessa hör Bengt Pohjanen, som också i ett separat program framför poesi om Judasnatten tillsammans med musikläraren Anders Drugge från Kulturskolan i Pajala. Pohjanen kommer också att färdas runt byn efter häst i rissla och vid olika hållstationer framföra sin nyöversättning av Keksis kväde.

Professorn i japanologi i Stockholm, Gunilla Lindberg-Wada, medverkar i anslutning till det japanska teaterinslaget och professorn i filmvetenskap i Stockholm, Tytti Soila, föreläser och leder diskussioner i anslutning till de filmer som visas, bl a den finska Ihmiset suviyössä (Människor i sommarnatten), byggd på nobelpristagaren Frans Emil Sillanpääs roman, och Sommarnattens leende av Ingmar Bergman. En ny samisk film om ripfångst visas också. En litterär skrivarstuga kommer att ledas av författarförbundets internationelle sekreterare Håkan Bravinger och författaren Mona Mörtlund. Katarina Kieri medverkar.

Även i *dansprogrammen* finns internationella inslag. Korpilombolofödda Marina Palovaara, som går på utbildning

i Bryssel vid ett av Europas mest anrika dansinstitut, dansar till natten tillsammans med brasiliansk partner, Carlos Garbin. Performance-föreställningar ges av elever vid Finska folkhögskolan i Haparanda och av studerande vid Luleå tekniska universitet/Musikhögskolan i Piteå. Colombiansk Cumbia-dans kommer också att framföras och läras ut av Yolanda Caicedo och tre dansare.

Musikinslagen innehåller ett framträdande av konsert- och operasångerskan Lisbeth Sandberg från Lapträsk men också seminarier och presentationer av arktisk klämsång, det gamla laestadianska sättet att sjunga. Där medverkar doktoranden vid Stockholms universitet, Lisbeth Fredriksson, vars make, kyrkoherde emeritus Karl Fredriksson, presenterar detta sångsätt live. Musikgruppen Jord uppträder, Gun Olofsson leder en workshop om rösten som instrument och Bo Lindberg, Svanstein, sjunger visor av Dan Andersson.

Barnen uppmärksammas inte bara genom olika program i skolan utan också genom teckningstävlingar, bokutställningar och godnattsagor. Svenska barnboksinstitutet och Stockholms universitet medverkar med föreläsningar, Katarina Kieri och Margareta Granvik bjuder på egna verk.

Konstnärlig inramning

Starka bildkonstnärliga inslag finns också, med ett tjugotal medverkande i den utställning, vars vernissage öppnar hela arrangemanget och som pågår under hela festivalperioden. Konstnären Erling Johansson från Sarvisvaara och Paris medverkar med offentlig porträttmålning och sångerskan och konstnären Margareta Granvik, Helsingborg (bördig från Haparanda) med ett sång- och konstprogram på temat Magisk natt och shamanism. Konstnären Mats Risberg talar om Nattens ljus – konsten i natten. Samtal över temat Finns det ljus i mörkret? kommer att ledas av Korpilombolofödde prästen Gunnar Sjöberg. Festivaldeltagarna inbjuds till en Gaspar-vandring i natten.

Måltidsvisionären Björn Ylipää bjuder på nattliga gourmetupplevelser på Tre sågar.

Ljusets högtid avslutar

Byn kommer att vara upplyst av den klassiska julgranen i Ylipää och vid vissa tillfällen också av marschaller och facklor, *jätkänkynttilöitä*. Utomhus kommer det också att ingå spektakulära installationer på temat is och eld. Nattens festival avslutas med ljusets högtid, den traditionella Luciafesten i Korpilombolo, men denna gång med ett gigantiskt luciatag med stjärngossar och tärnor från hela Pajala kommun.

Inkvarteringsmöjligheter för festivaldeltagare finns i kyrkbyn, bl a på Tre sågar och privat, men också i byarna runt omkring (Teurajärvi, Suaningi m fl) och dessutom i Pajala och Tärendö.

Charterflyg från Stockholm till Luleå har varit på tal men är i skrivande stund osäkert. Abonnerad buss vore kanske en möjlighet? Finns det utrymme för privata Stockholmsinitiativ?

Erling Wande

European Festival of the Night in Korpilombolo

Philosophy, Literature and Arts

Varför Korpilombolo?

Historien bakom festivalen är en fascinerande berättelse, som visar hur olika delar av vår jord, trots alla olikheter, är sammanbundna med varandra.

Berättelsen börjar år 1825, då Carl Sigismund von Greiff och hans hustru Lovisa Petronella begav sig från Malmö i Sverige till Medellín i Colombia. Det var också det år, då stora delar av den lilla jordbrukarbyn Korpilombolo förstördes av en brand.

Paret de Greiff avsåg säkerligen att återvända till Sverige, men av någon anledning blev det inte så, utan de levde sitt liv i Colombia och nya släktled föddes. En av dessa avkomlingar är författaren León de Greiff, född i Medellín 1895 och avliden 1976. Tidigare generationers berättelser om Sverige satte sin prägel på författaren, som närde en längtan att få komma till detta land långt i norr.

León de Greiffs författarskap fick från början inte den uppskattning av kritikerna som han hoppats på och därför begav han sig till den tropiska byn Bolombolo. Där utvecklades hans författarskap och han blev ett stort namn i den spansktalande världen och har också blivit översatt till flera språk, bl a ryska.

Under perioden i Bolombolo upptäckte de Greiff vid studier av Sverige-kartan att det långt uppe i norr fanns en ort vid namn Korpilombolo, vilket fascinerade honom. ”Bolombolo-Korpilombolo” gav en rytmisk klang.

I sitt författarskap använde de Greiff sig av olika alter egon, däribland Gaspar von der Nacht. I ett av sina verk låter han alltså Gaspar, den 1 februari 1926, bege sig till Korpilombolo för att komma bort från sina diktarvänner. I Korpilombolo hoppas han finna den absoluta tillflyktsorten. Där lever han, ”i en karg ödemark i det nordiska Skandinavien mellan tallar, granar och lärkträd, isar och kala stenar”, allt i fiktionens värld.

Gaspar blir kvar i Korpilombolo i 33 år. När León de Greiff får posten som ambassadör i Stockholm 1959 och äntligen får uppleva detta nordiska land, låter han Gaspar lämna Korpilombolo. Han förs till León de Greiffs födelsedag infrusen i ett isblock. Men själv sade Gaspar att han trivdes i Korpilombolo.

Detta är kortfattat, historien om varför ”European Festival of the Night” förläggs till Korpilombolo. Natten var ett viktigt tema i de Greiffs författarskap och viktiga inslag i hans verk, ”Prosas de Gaspar”, *Obra Completa*, handlar om just Korpilombolo. Gaspar von der Nacht, som fann sin tillflykt i Korpilombolo, är en viktig gestalt i de Greiffs författarskap.

Linnéa Nylund

Kontaktinformation för nattfestivalen i Korpilombolo:

Hemsidan (under uppbyggnad): www.nightfestival.se

E-post: tresagar@linnea.com
linnea.nylynd@telia.com
byakraft@telia.se

Telefon: 0977-10 200
0977-10 300
0703-91 02 07

Seden med adventsljus och -stjärna

I Sverige uppstod seden att tända fyra ljus i adventstake i slutet av 1800-talet. Men det var först på 1920-talet som det blev vanligt för folk i allmänhet.

I början av 1700-talet grundade greve Nicolaus Ludwig von Zinzendorf, på sitt gods i norra Tyskland, en församling vars medlemmar blev kända under namnet herrnhutare (evangel. trosrörelse). Församlingens

skolfönster dekorerades under advent med en stjärna i vilken det fanns en lampa. En bokhandlare såg stjärnan och sina ekonomiska möjligheter i den. Han konstruerade en stjärna med avtagbara spetsar för lättare förvaring. Efter första världskriget utvecklade hans son stjärnan. Det blev en hopvikbar i papper för elektrisk belysning och därmed bättre lämpad att hänga i dragiga fönster och den utvecklades årligen. *Gunvor*